

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 21. august 2023
Kontor: Straffuldbyrdseskonto-
ret
Sagsbeh: Josefine Fyrstenberg
Sagsnr.: 2023-0030-9100
Dok.: 2903674

Besvarelse af spørgsmål nr. 943 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 943 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 27. juni 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Peter Hummelgaard

/

Nina Lidman

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 943 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, hvordan den indsatte med cpr. xxx kan arbejde sig henimod en prøveløsladelse, og hvad der skal til for, at den kan ske?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Kriminalforsorgen, der har oplyst følgende:

”Prøveløsladelse af en livstidsdømt forudsætter, at den dømtes forhold ikke gør løsladelse utilrådelig, at der er sikret den pågældende passende ophold og arbejde eller andet underhold, og at den pågældende erklærer at ville overholde de vilkår for løsladelsen, som fastsættes, jf. straffelovens § 41, stk. 2.

I utilrådelighedsvurderingen skal blandt andet indgå risikoen for recidiv til kriminalitet og oplysninger om den dømtes farlighed. Desuden skal oplysninger om det hidtidige afsoningsforløb, herunder om den indsatte har været i stand til at administrere de lempelser i afsoningsforløbet, som den pågældende har fået, herunder udgang, ophold i åbent fængsel, frigang m.v., indgå i vurderingen. Dette fremgår af løsladelsesvejledningens punkt 18.

Efter praksis vil det således være en forudsætning for prøveløsladelse af livstidsdømte, at de har gennemført et længerevarende problemfrit udslusningsforløb.

Et udslusningsforløb for livstidsdømte er kendetegnet ved, at den indsatte gradvist og kontrolleret tildeles flere og flere frihedsgoder, således at kriminalforsorgen har mulighed for at vurdere, hvordan den indsatte agerer uden for institutionen.

Det er en forudsætning for tilladelse til udgang, at der ikke skønnes at foreligge misbrugsrisiko, og at hensynet til retshåndhævelsen ikke taler herimod. Da livstidsdømte har begået meget alvorlig kriminalitet, foretages der en skærpet misbrugs- og retshåndhævelsesvurdering i disse sager.

Kriminalforsorgen skal første gang tage udgangsspørgsmålet op til overvejelse, når indsatte, der udstår en straf af fængsel på livstid, har udstået 10 år af straffen. Hvornår der herefter kan gives tilladelse til udgang er forskelligt fra sag til sag og beror bl.a. på karakteren af og omstændighederne i forbindelse med den idømte kriminalitet, eventuel tidligere kriminalitet og karakteren heraf, hvor hurtigt den livstidsdømte er recidiveret efter

tidligere løsladelse, tidligere udgangsmisbrug, og om den livstidsdømte er indforstået med at undergive sig relevante særvilkår for udgang. I vurderingen indgår endvidere oplysninger om eventuelle disciplinære forseelser under indsættelsen, hvis disse kan give anledning til at formode, at der er risiko for, at den pågældende misbruger udgangen. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis den indsatte i institutionen indtager euforiserende stoffer, og hvor der er en sammenhæng mellem indtagelse af euforiserende stoffer og den begåede kriminalitet.

Det typiske udslusningsforløb for livstidsdømte begynder med et antal enkeltstående ledsagede udgange over et par år. Dernæst vil den pågældende kunne overgå til regelmæssig ledsaget udgang, der ligeledes er over et par år. Herefter vil den livstidsdømte kunne overgå til et uledsaget udgangsforløb, som begynder med udgange uden overnatning, dernæst udgange med en enkelt overnatning for til sidst at overgå til regelmæssig weekendudgang hver tredje weekend.

Det er en forudsætning for udslusningsforløbet, at de hidtil afviklede udgange er gået godt, og at der ikke er disciplinære forseelser i institutionen, der kan give anledning til at formode, at der er risiko for, at den pågældende misbruger udgangen.

Når den livstidsdømte har afviklet uledsaget udgang i en periode på typisk 1 år, kan der ske udstationering til udslusningsfængsel. Udstationeringen gives typisk for en periode af 2 år, og den dømte skal normalt være undergivet de regler, der gælder for udgang fra åbne fængsler ("fængselsvilkår") i det første år, mens den dømte typisk skal være undergivet de regler, der gælder for udslusningsfængsler ("institutionsvilkår") i det andet år.

Efter 2 års udstationering til udslusningsfængsel vil den dømte kunne udstationeres til eget hjem typisk for en periode på 1 år, inden der fra kriminalforsorgens side indledes en sag om prøveløsladelse.

Et udslusningsforløb kan fraviges i såvel formildende som skærpende retning, da der foretages en grundig og individuel vurdering i forhold til den konkrete indsatte. Derfor kan forløbet i nogle sager vare længere eller kortere tid afhængigt af omstændighederne i den enkelte sag. Der er således eksempler på, at en livstidsdømt enten ikke har fået udgangstilladelse eller kun har opnået tilladelse til ledsaget udgang efter 15-20 års frihedsberøvelse.

Udslusningsforløbet er nødvendigt for bl.a. at kunne vurdere, om den dømte er i stand til at klare stadig større frihedsgoder, inden prøveløsladelsen finder sted.

Inden der træffes afgørelse om tilladelse til løsladelse på prøve, indhentes en udtalelse fra Retslægerådet om den dømtes farlighed. Til brug for sagens forelæggelse for Retslægerådet skal der tilvejebringes en erklæring om den indsatte fra en speciallæge i psykiatri. Der skal desuden indhentes en udtalelse fra anklagemyndigheden, inden der træffes afgørelse om tilladelse til prøveløsladelse af livstidsdømte.

Livstidsdømte har tidligst mulighed for at blive prøveløsladt efter 12 år, jf. straffelovens § 41, stk. 1. Herefter skal spørgsmålet om prøveløsladelse vurderes på ny, således at der kan tages stilling til spørgsmålet om prøveløsladelse senest 1 år efter prøveløsladelse sidst er nægtet, jf. straffuldbydelseslovens § 80, stk. 2.

Når den livstidsdømte har afsonet 14 år af sin straf, har vedkommende mulighed for at indbringe Direktoratet for Kriminalforsorgens afslag på prøveløsladelse for retten, jf. straffuldbydelseslovens § 112, nr. 6. Såfremt den livstidsindsatte fortsat nægtes prøveløsladelse, har vedkommende mulighed for på ny at indbringe spørgsmålet for retten, når der er forløbet 1 år fra kendelsens afsigelse jf. straffuldbydelsesloven § 122, stk. 1, 2. pkt.”

Justitsministeriet kan for så vidt angår den konkrete indsatte henvide til den samtidige fortrolige besvarelse af spørgsmål nr. 942 (alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.